

Okulda Örgütsel Depresyon¹

Mahmut SAĞIR

Doç. Dr., Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Süleyman GÖKSOY

Doç. Dr., Düzce Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Hüseyin ASLAN

Dr. Öğr. Üyesi, 19 Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi

Özet

Bu araştırmanın amacı, ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmen, memur ve hizmetlilerin örgütsel depresyona düzeylerini tespit etmektir. Araştırmanın modeli, mevcut durumu tespit etmeyi amaçladığı için betimsel araştırma yöntemlerinden tarama modelidir. Araştırmanın çalışma gurubunu “Basit Tesadüfi Örneklem” yöntemi ile belirlenen ve Sinop İlinde ortaokul ve lisede görev yapan 480 öğretmen, 15 memur ve 32 hizmetli olmak üzere toplam 527 kişi oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak Sezer (2011) tarafından geliştirilen ve 42 maddeli tek faktörden oluşan “Örgütsel Depresyon Ölçeği” kullanılmıştır. Araştırma verilerin analizinde, 30’un üzerindeki gruplar için parametrik istatistik tekniklerinden t Testi ve OneWayAnovatesti kullanılmıştır. Araştırmada 30’un altındaki gruplar için ise gibi parametrik olmayan istatistik tekniklerinden Kruskal Wallis-H ve Mann Whitney-U testi kullanılmıştır. Araştırmada; öğretmen, memur ve hizmetlilerin “orta” düzeyde örgütsel depresyon yaşadıkları, buna karşılık en fazla örgütsel depresyona hizmetlilerin, en az örgütsel depresyona ise öğretmenlerin depresyonda kaldığı sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca erkeklerin kadınlara oranla örgütsel depresyonu daha fazla hissettikleri, yaş ilerledikçe çalışanlarda örgütsel depresyonlarını arttığı, bununla birlikte okul türlerine göre örgütsel depresyonda anlamlı fark olmadığı görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Okul çalışanı, örgütsel depresyon.

¹ Geliş/Kabul Tarihi: 04.04.2017/02.08.2017 – Araştırma Makalesi

Organizational Depression In School

Abstract

This research aims to identify organizational depression levels of teachers, civil servants and servants working at elementary, secondary and high schools. Having a descriptive model design, the research has utilized screening method as it aims to describe a situation existing current. This study hosts a total of 527 individuals -480 teachers, 15 civil servants and 32 servants- who work at elementary, secondary and high schools in the province of Sinop and who were selected by the simple random sampling method. Research data has been collected through "Organizational Depression Scale" developed by Sezer (2011) and consisting of 42 items and one factor. The research data have been analyzed through parametric statistical techniques such as t-test and One Way Anova for the groups over 30, while nonparametric statistical techniques such as Kruskal Wallis-H and Mann Whitney-U test have been used for the groups under 30. Analyses have revealed that teachers, civil servants and servants have experienced "medium level" of organizational depression. Whereas servants have been determined to experience the highest organizational depression, they are teachers who have experienced the least. It has also been noted that men felt much more organizational depression compared to women and that as they grew older, servants' organizational depression level increased, and there has been no significant difference in organizational depression depending upon school types.

Keywords: School servant, organizational depression.

GİRİŞ

Genel olarak çöküntü ve bunalım olarak nitelendirilen depresyon psikolojik rahatsızlık olarak görülmektedir (Baltaş ve Baltaş 1998). Klinik bir rahatsızlık olarak depresyon bireyin yaşamının hemen her alanında; iş, aile, sosyal yaşam olmak üzere bozulmalara yol açan psikolojik bir hastalıktır. Depresyondaki birey işine devam edememekte, sosyal çevresi ile iletişimini kesmekte, giderek daha fazla içe kapanmaktadır (Sezer, 2011). Genel olarak depresyon, insanın yaşama istek ve zevkinin kaybolduğu, kişinin kendisini derin bir keder içinde hissettiği, geleceğe ilişkin kötümser, karamsar düşünceler, geçmişe ilişkin yoğun, pişmanlık, suçluluk duygu ve düşüncelerinin taşındığı, bazen ölüm düşüncesi, bazen intihar (özkıyım) girişimi ve sonuçta ölümün olabildiği, uyku, iştah, cinsel istek vb. ilgili fizyolojik bozuklukların olduğu bir hastalık (Güler,2006) şeklinde

tanımlanmaktadır. Depresyon sonucunda kişide ciddi benlik saygısı ve kendilik değeri düşmesi yaşanmaktadır(Çevik ve Volkan, 1993). Bu içsel çatışma sonucunda yitirilmişlik, kaybetmişlik duygusu, bireyin kendisine yabancılaşmasına neden olabilmektedir (Elma, 2003).

Depresyon, kişinin ruh halinde belirgin bir değişiklik; hüznün, yalnızlık, ilgisizlik, kendini suçlayan olumsuz bir benlik kavramı, gerileme ve kendini cezalandırma istekleri; kaçma, saklanma veya ölme isteği, istem dışı değişiklikler; yemek yememe sonucu olarak gelişen yeme bozukluğu, uykusuzluk, libido kaybı, aktivite düzeyinde değişim; geciktirme veya ajitasyoneden olmaktadır (Beck ve Alford, 2009; Sezer, 2011). Örgüt depresyonu ise, örgüte yayılmış bir hareketsizlik, saplanıp kalmış olma hali, sıklıkla geleceği planlamada yetersiz alma, örgütteki bireylerin gelecekte ne yapacakları hakkında bir vizyonlarının olmayışı ve denemekten vazgeçmiş halde olmaları durumudur (Bilchik 2000; Sezer, 2011). Depresyon, bireyin tükenmişlik duygusu yaşamasından ve işe yabancılaşmasından da etkilenmektedir. Bu durum, Elma'nın (2003) da belirttiği gibi güçsüzlük ve değersizlik duygusu, karamsarlık, öz benliğini yitirme, ideallerinden uzaklaşma, suçluluk-başarısızlık, iş ile ilgili şikâyetlerde artış, işe yoğunlaşamama, çalışma coşkusu kaybetme, iş ya da iş yeri değişikliğinde artış, iletişimi azaltma, çekilme ve kendini soyutlama gibi işe yabancılaşmanın sonuçlarıyla örtüşmektedir.

Depresyonun en büyük nedeni uzun süreli ve aşır strese maruz kalınmasıdır (Yılmaz ve Ekinci, 2003). Stres, bireyin günlük yaşamını olumsuz olarak etkileyen, bireyin kapasitesini aşan bir durum olarak tanımlanabilir (Gündüz ve Coşkun, 2011). Depresyon uzun süreli ve şiddetli stres sonucu meydana gelen ve strese karşı verilen duygusal cevaplar, olumsuz sonuçlar ve rahatsızlıklardır(Tarhan, 2010). Ancak bu durum uzun süreli ve şiddetli stres sonucu meydana gelir ve daha çok kişiye göre farklı şekillerde ortaya çıkan stres belirtilerinden biridir(Gültekin, 2011). Olumsuz stres kişilerde performans düşüklüğüne, depresyona, tükenmişliğe sebep olur (Aydın,2012). Yapılan araştırmalarda yaşanan yoğun stresin depresyona neden olduğu belirtilmektedir(Seyhan, 2007).Örneğin kendisi ve işi hakkında sürekli başarılı sonuçlar bekleyen mükemmeliyetçi birisinin başarısızlık yaşaması veya meydana gelen hataların sürekli kendinden kaynaklandığını ve hep böyle devam edeceğini düşünmesi kişide stres meydana getirerek, depresyona girmesine neden olabilir (Manganelli, 2012; Aydın,2012).

Yapılan birçok araştırma depresyon gibi birçok sorunların, kişinin işinden ve çalışma şartlarından memnun olmayışından kaynaklandığını göstermektedir

(Baltaş ve Baltaş 1998).Brymer (2001) tarafından yapılan çalışma bulgularına göre, stres kaynakları ile depresyon, arasında pozitif yönde bir ilişki saptanmıştır (Aslantaş, 2001; Aydın,2012). Örgütsel yaşamda stres görenlerin performansına yönelik olumsuz etkilerinden, psikolojik sonuçlarından başlıcası depresyondur (Yılmaz ve Ekinci, 2003). Fark edilmeyen ve tedavi edilmeyen depresyon, hem kişinin kendisi için büyük bir zarar; hem de işyeri açısından para kaybı, üretim zararı adına önemli bir etkidir (Yıldız ve Yıldız, 2009).Bu araştırmada, çalışma hayatına olumsuz etkiler yapan, iş başarısını ve verimliliği önemli ölçüde düşüren, olumsuz psikolojik etkiler nedeniyle örgütsel bağlılık ve motivasyonu azaltan örgütsel depresyona öğretmen ve yardımcı personelin çeşitli değişkenler açısından maruz kalma düzeyleri araştırılmıştır.

ARAŞTIRMANIN YÖNTEMİ

Araştırmanın modeli, mevcut durumu tespit etmeyi amaçladığı için betimsel araştırma yöntemlerinden tarama modelidir. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan şey, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez (Karasar, 2011).

Araştırmanın Evren ve Örneklemi

Araştırmanın evreni 2013–2014 öğretim yılında Sinop il merkezindeki ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan 1101 öğretmen, 15 memur ve 32 hizmetli olmak üzere toplam 1148 kişiden oluşturmaktadır. Araştırmanın örnekleme, evrenden “Basit Tesadüfi Örnekleme” yöntemi ile belirlenen ve Sinop ilinde ilkokul, ortaokul ve lisede görev yapan 480 öğretmen, 15 memur ve 32 hizmetli olmak üzere toplam 527 kişi oluşturmaktadır. Araştırmada evrenin tamamına ulaşamayacağı için örneklem alma yoluna gidilmiştir. Örneklem büyüklüğünün belirlenmesinde; evrenin özelliği, evrendeki elemanların dağılımı, temsil yeterliliği, maliyet, zaman, araştırmanın özelliği ve veri analizi şartları dikkate alınmıştır (Karasar, 1994:111).

Veri Toplama Aracı ve Verilerin Çözümlemesi

Araştırmada veri toplama aracı olarak Sezer (2011) tarafından geliştirilen “Örgütsel Depresyon Ölçeği” kullanılmıştır. Veri toplama aracı 42 madde ve tek faktörden oluşmaktadır. Sezer (2011) veri toplama aracının Cronbach-Alpha

güvenirlilik katsayısını ,94 olarak bulmuş bu araştırmada ise Cronbach-Alpha güvenirlilik katsayısı ,70 olarak hesaplanmıştır. Araştırmada verilerin normal dağılım gösterip göstermediğine ilişkin yapılan KolmogorovSmirnov testi sonuçlarına göre verilerin normal dağılım gösterdiği anlaşılmıştır. Bu nedenle verilerin istatistiksel analizinde t Testi ve OneWayAnova gibi parametrik istatistik tekniklerinden,ancak30'un altındaki gruplar için ise Kruskal Wallis-H ve Mann Whitney-U testi gibi parametrik olmayan istatistik tekniklerinden yararlanılmış ve yorumlanmıştır.

BULGULAR VE YORUM

Kişisel Değişkenlere İlişkin Bulgular

Araştırmanın çalışma gurubu belirlenirken öğretmen, memur ve hizmetlilerin görev yaptıkları okulda en az bir öğretim yılı çalışmış olmalarına bakılmıştır. Araştırmanın örneklemine ilişkin kişisel bilgilerine ilişkin veriler Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Araştırmada Görüşlerine Başvurulanların Kişisel Özelliklerine Göre Dağılımları

Değişkenler		n	%
Cinsiyet	Kadın	314	59,6
	Erkek	213	40,4
Yaş	21-30	288	54,6
	31-40	132	25,0
	41-50	64	12,1
	51 +	43	8,2
Görev	Öğretmen	480	91,1
	Memur	15	2,8
	Hizmetli	32	6,1
	İlkokul	190	36

OkulT	Ortaokul	253	48
ürü	Lise	84	16

Araştırmanın çalışma gurubu 527 kişiden oluşmaktadır. Araştırmada görüşlerine başvuru alanların %59,6'sı (314) kadın, %40,4'ü (213) erkektir. Ayrıca çalışma gurubunun, %54,6'sı (288) 21-30 yaş, %25'i (132) 31-40 yaş, %12,1'i (64) 41-50 ve %8,2'si (43) 51 yaş ve üzerindedir. Bununla birlikte; araştırma gurubunun %91,1'i (480) öğretmen, %2,8'i (15) memur ve %6,1'i (32) hizmetliden oluşmaktadır.

Araştırmanın Alt Problemlerine İlişkin Bulgular

Araştırmada, öğretmen, memur ve hizmetlilerin örgütsel depresyona ilişkin görüşleri aşağıda verilmiştir.

Tablo 2.Öğretmen, Memur ve Hizmetlilerin Örgütsel Depresyona İlişkin Ortalamalar

Görev türü	n	\bar{x}	ss
Öğretmen	480	2,96	,30
Memur	15	2,89	,36
Hizmetli	32	3,14	,33
Toplam	527	2,97	,31

Tablo 2'de görüldüğü gibi öğretmenler $\bar{x} = 2,96$, memurlar $\bar{x} = 2,89$ ve hizmetliler $\bar{x} = 3,14$ aritmetik ortalama ile “orta” derecede örgütsel depresyon yaşamaktadırlar.

Araştırmada öğretmen, memur ve hizmetlilerinin cinsiyet değişkenine göre örgütsel depresyon derecelerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı fark olup olmadığına ilişkin bulgular Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3.Öğretmen, Memur ve Hizmetlilerin Örgütsel Depresyona İlişkin Cinsiyet Değişkenine İlişkin t Testi Sonuçları

Cinsiyet	n	\bar{x}	s	sd	t	p
Kadın	314	2,92	,32	525	4.95	.00
Erkek	213	3,05	,27			

Araştırmada görüşlerine başvurulmuş öğretmen, memur ve hizmetlilerin cinsiyet değişkenine göre görüşleri arasında anlamlı fark olup olmadığına ilişkin yapılan t Testi sonuçlarına göre anlamlı fark bulunmuştur ($t(525)=4.95 P \leq .05$). Erkekler kadınlara oranla daha fazla örgütsel depresyon yaşamaktadırlar. Erkeklerdeki depresyon düzeyinin fazla olması, erkeklerin okul işleriyle kadın öğretmenlere oranla daha fazla ilgilenmelerine ve okul işlerini daha fazla önemsemelerine bağlanabilir.

Öğretmen, memur ve hizmetlilerin yaş değişkenine göre örgütsel depresyon derecelerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı fark olup olmadığına ilişkin bulgular Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4. Öğretmen, Memur ve Hizmetlilerin Örgütsel Depresyona İlişkin Yaş Değişkenine İlişkin Tek Yönlü Anova Testi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	sd	Kareler Ortalaması	f	p	A.F
Gruplararası	3,10	3	1,03	11,29	,00	21-30
Gruplarıçi	47,90	523	,09			31-40
Toplam	51,01	526				41-50
						51- +

Araştırmada görüşlerine başvurulmuş öğretmen, memur ve hizmetlilerin yaş değişkenine göre görüşleri arasında anlamlı fark olup olmadığına ilişkin Anova ve farkın kaynağını bulmak amacıyla da Scheffe testi yapılmıştır. Tablo 4 incelendiğinde öğretmen, memur ve hizmetlilerinin örgütsel depresyon

derecelerine ilişkin yaş değişkenine göre görüşleri arasında anlamlı fark vardır ($F(3-523)= 11,29$, $P \leq .05$). Öğretmen, memur ve hizmetlilerinin örgütsel depresyon derecelerine ilişkin yaş değişkenine göre görüşleri arasındaki farkın kaynağının belirlenmesi amacıyla yapılan Scheffe testi sonucuna göre 21-30 ($\bar{x} = 2,90$) ile 31-40 ($\bar{x}=3,0496$), 41-50 ($x=3,0588$), 51 ve üstü ($\bar{x}=3,0925$) arasında olduğu görülmektedir. Örgütsel depresyon yaşama derecelerinin yüksekten düşüğe doğru 51 yaş ve üstü, 41-50 yaş, 31-40 yaş, 21- 30 yaş şeklinde sıralandığı görülmektedir. Bu durumda, yaş arttıkça öğretmen, memur ve hizmetlilerin örgütsel depresyon derecesinin arttığı söylenebilir. Bu durumun öğretmen, memur ve hizmetlilerde yaşla birlikte ortaya çıkan sağlık problemleri, yaşam zorlukları gibi değişkenlere bağlanabilir.

Öğretmen, memur ve hizmetlilerin görev değişkenine ilişkin görüşleri arasında anlamlı fark olup olmadığına ilişkin yapılan Kruskal Wallis-H Testi sonuçları Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5. Öğretmen, Memur ve Hizmetlilerin Örgütsel Depresyona İlişkin Görev Değişkenine Ait Kruskal Wallis-H Testi Sonuçları

Gruplar	N	$\bar{x}_{sıra}$	x^2	sd	p	Fark
Öğretmen	480	258,86				1-3
Memur	15	226,07	10,08	2	,006	
Hizmet	32	343,81				

Öğretmen, memur ve hizmetlilerin örgütsel depresyona ilişkin görev değişkenine ait görüşlerini analiz etmek amacıyla Kruskal Wallis-H Testi yapılmıştır. Tablo 5 incelendiğinde öğretmen, memur ve hizmetlilerin görev değişkenine göre örgütsel depresyon derecelerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı fark görülmektedir ($x^2=10,08$, $p<0,05$). Öğretmen, memur ve hizmetlilerin görev değişkenine göre örgütsel depresyon derecelerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı farklılığın hangi gruplar arasında olduğunun belirlenmesi amacıyla yapılan Mann Whitney U testi ile çoklu karşılaştırmalar yapılmıştır. Çoklu karşılaştırmalar sonunda bu farkın; 1 ile 3, grupları arasında olduğu belirlenmiştir. Bu duruma göre; çalışma gurubunda görev türüne göre en az depresyonu memurlar en fazla depresyonu ise hizmetliler yaşamaktadır.

Memurların en az depresyon yaşamalarının görev yükleri ve sorumluluklarının azlığından kaynaklandığı düşünülmektedir. Çünkü okullarda sekretarya hizmetlerinin okul yöneticileri tarafından yürütülmesinin memurların iş yüklerini azalttığı ileri sürülebilir. Hizmetlilerin öğretmen ve memurlara oranla daha fazla örgütsel depresyon yaşamalarının sayıca az olmaları nedeniyle okulun tüm temizlik, bakım, düzen ve tertip işlerini yapmalarından kaynaklandığı söylenebilir.

Öğretmen, memur ve hizmetlilerin görev yaptıkları okul türü değişkenine göre örgütsel depresyon derecelerine ilişkin görüşleri arasında anlamlı fark olup olmadığına ilişkin bulgular Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6. Öğretmen, Memur ve Hizmetlilerin Örgütsel Depresyona İlişkin Okul Türü Değişkenine Ait Tek Yönlü Anova Testi Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p
Gruplararası	,432	2	,216	2,238	,108
Gruplarıçi	50,582	524	,097		
Toplam	51,014	526			

Öğretmen, memur ve hizmetlilerin okul türü değişkenine göre örgütsel depresyona görüşlerine ilişkin anlamlı fark bulunup bulunmadığını tespit etmek amacıyla Tek Yönlü Anova testi yapılmıştır. Tablo 6 incelendiğinde öğretmen, memur ve hizmetlilerin görev yaptıkları okul türlerine göre, örgütsel depresyon düzeyleri arasında anlamlı bir fark görülmemektedir ($F(2-524)= 2,23$, $P \geq .05$). Bu duruma göre öğretmen, memur ve hizmetlilerin görev yaptıkları okul türünün örgütsel depresyon düzeyine etki etmediği söylenebilir. Bu durumun ilkökul, ortaokul ve liselerin sonuçta bir eğitim kurumu olmaları ve öğretmen, memur ve hizmetlilerin her okul türünde görev tanımlarının aynı olması nedeniyle aynı derecede depresyon yaşadıkları sonucuna varılabilir.

SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmada; ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmen, memur ve hizmetlilerin orta derecede örgütsel depresyon yaşadıkları sonucuna varılmıştır. Yıldız ve Yıldız (2009) tarafından yapılan araştırmada, kişinin işyerinde sürekli olarak aşağılama, dışlama, alay etme, dedikodu, sürekli eleştiri ve hakaret gibi negatif eylemlerle taciz edilmesinin, cinsel taciz, fiziksel taciz gibi diğer taciz türlerinden daha şiddetli etkilere neden olduğu belirtilmektedir. Mobbing (yıldırama) olarak ifade edilen bu davranış, depresyon gibi şiddetli psikolojik semptomlar bildirdiklerini göstermektedir. Yine konu ile ilgili yapılan bazı araştırmalarda da mobbinge (iş yerinde duygusal olarak taciz edilen kişiler (aşağılanan, değersiz hissettirilenler) uğrayan kişilerin %40'ının depresyona girdiği, travma sonrası stres bozukluğu yaşadığı gözlemlenmiştir (Tınaz,2006). Sağır (2014) tarafından yapılan bir araştırmada öğretmenlerin orta düzeyde örgütsel depresyon yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Gündüz ve Coşkun'un (2011) yaptığı araştırmada öğretmenlerin teftiş uygulamalarından dolayı genel olarak orta düzeyin üzerinde bir stres yaşadıkları ortaya koymuştur. Gümüştekin ve Öztemiz (2004) tarafından yapılan "örgütsel stres yönetimi ve üçüncü personel üzerinde bir uygulama" adlı araştırmada, stresin insanda görülen belirtileri ve örgütler üzerinde etkileri incelenmiş ve stresin sonuçlarından birinin depresyon, özsaygı ve özdeğerde azalma olduğu belirlenmiştir.

Bu araştırmada ilkokul ortaokul ve liselerde öğretmen, memur ve hizmetlilerin örgütsel depresyona ilişkin görüşleri arasında anlamlı fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Araştırmada görüşlerine başvuru alan öğretmen, memur ve hizmetliler arasından en fazla örgütsel depresyona hizmetliler maruz kalırken en az depresyonu öğretmenler yaşamaktadır.

Araştırmada ilkokul ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmen, memur ve hizmetlilerin cinsiyet ve yaş değişkenine göre örgütsel depresyona ilişkin görüşleri arasında anlamlı fark ortaya çıkmıştır. Erkek öğretmen, memur ve hizmetliler kadınlara oranla daha fazla örgütsel depresyona maruz kalmaktadırlar. Benzer şekilde Sağır (2014) araştırmasında erkek öğretmenler kadın öğretmenlere oranla daha fazla örgütsel depresyona maruz kaldıkları sonucuna ulaşmıştır. Gündüz ve Coşkun'un (2011) benzer yönde yaptığı araştırmada öğretmen görüşleri arasında, cinsiyet, değişkenine göre anlamlı farklılıklar bulunurken, yaş değişkenine göre anlamlı bir fark bulunmamıştır. Ayrıca öğretmen, memur ve hizmetlilerin yaşları arttıkça hissettikleri örgütsel depresyon düzeyinde de bir artış olmaktadır. Bununla birlikte öğretmen, memur ve hizmetlilerin görev yaptıkları okul türü değişkenine göre örgütsel depresyon derecelerinde anlamlı fark yoktur. Kutlu,

Çivi, Karaoğlu(2008) tarafından yapılan araştırmada da, cinsiyet, yaş, medeni durum, eğitim düzeyi depresyon üzerinde etkili olmazken, borçlu olma, ev sahibi olmama, kredi kartı borcunu zamanında ödeyememenin depresyon üzerinde etkili olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmacılar benlik saygısı yüksek olan bireylerin depresyon, yeme bozuklukları, kaygı gibi istenmeyen psikolojik durumları daha az yaşayabileceğini bildirmektedir (Şahin, Barut ve Ersanlı, 2013). Bu nedenle, benlik saygısı gibi kişilik özelliklerin strese etkisi bir araştırma konusu olabilir. Eğitim kurumlarında çalışanların örgütsel depresyon yaşama nedenleri araştırılmalıdır. Eğitim kurumlarında çalışan hizmetlilerin diğer çalışanlara göre daha fazla stres yaşamaları nedeniyle iş yükleri ve özlük hakları gözden geçirilmelidir. Ayrıca erkekler kadınlara oranla daha fazla örgütsel depresyon yaşadıkları dikkate alınırsa, erkeklere yönelik depresyonla baş etme eğitimleri ile sosyal ve kültürel faaliyetler düzenlenmelidir. Yaşları arttıkça öğretmen, memur ve hizmetlilerin örgütsel depresyon derecesinin artma sonucu dikkate alındığında, özellikle orta yaş ve üstü çalışanlara yönelik ekonomik, psikolojik ve sağlık destek hizmetleri artırılmalıdır.

KAYNAKÇA

- Arıkan, Semra. (1999). Öğrenen Örgütlerde Liderliğin Önemi, **Hacettepe Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, C. 7, Sayı:2, S. 23.
- Aslantaş, Alptekin. (2001).**Emniyet Teşkilatında Depresyon Kaynakları Ve Yönetimi Nevşehir Uygulaması**, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.
- Aşkın, Rüstem. (1999). **Depresyon El Kitabı**, Konya: Roche Müstahzarları San. A.Ş.
- Aydın, İnalet. (2012).**Örgütsel Depresyon Kaynakları Ve Yönetimi: Yozgat Emniyet Müdürlüğü Bünyesinde Bir Uygulama** Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yozgat.
- Baltaş, Acar., Baltaş, Zühal. (1998). **Depresyon Ve Başa Çıkma Yolları**, İstanbul: Remzi Kitapevi.
- Aaron, T., Beck, M.D. Brad., A, Alford. (2009). **Depression: Causes and Treatment**, Second Edition, University Of Pennsylvania Press.
- Bilchik, GS (2000). **Organizational Depression**, H&HN, Hospitals&Health Networks, 74 (2), 34-38.
- Elma, Cevat. (2003). **İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin İşe Yabancılaşması** (Ankara İli Örneği). Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Gültekin, Erdoğan., Ekici, Niyazi., Tepe, Fatih. (2011).Terör Mağduru Polislerde Travma Sonrası Depresyon Bozukluğu Belirtilerinin Değerlendirilmesi, **Uluslararası Güvenlik Ve Terörizm Dergisi**, Cilt:2(1),S.25-36.
- Gümüştekin, Eren., Gülten, Öztemiz., Ali Bircan. (2004).Örgütsel Depresyon Yönetimi Ve Üçüncü Personel Üzerinde Bir Uygulama, **Erciyes Üniversitesi İktisadi Ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi**, Sayı: 23, Temmuz-Aralık, Ss. 61-85.
- Gündüz, Yüksel., Coşkun, Kerem. (2011). Teftiş Uygulamalarının Öğretmenlerde Yarattığı Stres Düzeyinin İncelenmesi, **Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi**, 24(2), 367-388.

- Karasar, Niyazi. (2005).**Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar**, İlkeler Ve Teknikler.Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Karasar, Niyazi. (1986).**Bilimsel Araştırma Yöntemi: Kavramlar**, İlkeler, Teknikler. 3. Baskı. Ankara: Bilim Kitap Kırtasiye Ltd. Şti.
- Kutlu, Ruhuşen., Çivi, Selma., Karaoğlu Onur. (2008). Polislerde Sigara İçme Sıklığı Ve Depresyon Arasındaki İlişki. **TSK Koruyucu Hekimlik Bülteni**, 7(1), 31-38.
- Manganelli, Patricia. (1998). Hardiness And Health, <http://www.anselm.edu/internet/psych/theses/senior99/manganelli.htm> erişim:01.02.2015.
- Sağır, Mahmut. (2015). Öğretmenlerin Örgütsel Depresyon Ve Mesleki Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişki. **Turkish Journal Of Education**, 4(3), 29-42.
- Seyhan, N. (2007).**Halk-Polis Karşılılaşmasında Depresyon Faktörü Stad Örneği Uygulaması**, Sakarya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya.
- Sezer, Sevgi. (2011). Örgüt Depresyonu Ölçeği'nin Geliştirilmesi Ve Psikometrik Niteliklerinin Belirlenmesi, **İş-Güç Endüstri İlişkileri Ve İnsan Kaynakları Dergisi**, Ocak, Cilt 13, Sayı, 1, Page;39-50.
- Şahin, Ertuğrul., Barut, Yaşar. Ve Ersanlı, Ercüment. (2013). Parental Education Level Positively Affects Self-Esteem Of Turkish Adolescents. **Journal Of Education And Practice**, 4(20), 87-97.
- Tarhan, Nevzat. (2010).Depresyonla Mücadelede Neurobio Feedback Yöntemi, <http://www.tefekkurdergisi.com/icerik.asp?dergi=37&konu=1008>, erişim: 1.02.2012.
- Tekin, Mahmut., Gülçen Hasan Kürşatöğüt, Adem. (2006). **Değişim Çağında Teknoloji Yönetimi**, Ankara: Nobel Yayınları,
- Tınaz, Pınar(2006), İşyerinde Psikolojik Taciz, **Çalışma Ve Toplum**, No: 4, S. 13-28.
- Ural, Ayhan., Kılıç, İbrahim (2005). **Bilimsel Araştırma Süreci Ve Spssile Veri Analizi**, Ankara: Detay Yayıncılık: Ankara

Yıldız, Sabahattin., Eliş,Yıldız Sevda. (2009). Bullying Ve Depresyon Arasındaki İlişki: Kars İlindeki Sağlık Çalışanlarında Bir Araştırma, **Istanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi** Yıl:8 Sayı:15 Bahar, S.133-150.

Yılmaz, Abdullah. Ekinci, Süleyman (2003).Örgütsel Yaşamda Depresyonun Kamu Çalışanlarının Performansına Etkileri Üzerine Bir Araştırma, **Yönetim Ve Ekonomi**, Celal Bayar Üniversitesi, Cilt, 10, Sayı, 2 Manisa

